

Artur Konan Doyle

ŞERLOK HOLMSUN MACƏRALARI

Tor körpüsünün sirri

Tərcüməçi:

Samir Bulut

QANUN NƏŞRİYYATI

Arthur Conan Doyle

THE ADVENTURES OF SHERLOCK HOLMES

The Problem of Thor Bridge

Beş il əvvəl arvadı və iki uşağı ilə birlikdə Hemptşirə köçmüş amerikalı sahibkar cənab C.Nil Gibsonun arvadını Tor körpüsünün yaxınlığında qətlə yetirirlər. Onun ovcunda kağız parçası tapılır. Bu kağız uşaqları tərbiyə edən mürəbbiyəyə aiddir. Gənc və gözəl qız olan mürəbbiyənin otağında araşdırma aparan xəfiyyələr paltar şkafından tapança tapırlar. Tapançanın kalibri xanım Gibsonun ölümünə səbəb olan gülləyə uyğun gəlir. Sanki hər şey aydındır, amma cənab Gibson mürəbbiyənin günahkar olmasına inanmır və kömək üçün məşhur xəfiyyə Şerlok Holmsa müraciət edir...

Arthur Conan Doyle THE PROBLEM OF THOR BRIDGE
Artur Konan Doyl TÖR KÖRPÜSÜNÜN SİRRİ

Janr: detektiv

Yaş qrupu: 12+

Ölçü: 130x200 mm

Cild: yumşaq

Səhifə sayı: 256

Naşir: Şahbaz Xuduğlu

Tərcüməçi: Samir Bulut

Mətn dizaynı: Rəhilə Şamilqızı

Qapaq dizaynı: Kənan Eynullayev

Qanun Nəşriyyatı

Bakı, Azərbaycan, AZ1102, Tbilisi pr., 76

Tel.: (+994 12) 431-16-62; 431-38-18

Mobil: (+994 55) 212-42-37

e-mail: info@qanun.az

www.qanun.az

[www.fb.com/Qanunpublishing](https://www.facebook.com/Qanunpublishing)

www.instagram.com/Qanunpublishing

ISBN 978-9952-36-528-3

© Qanun Nəşriyyatı, 2018; 2026

© Arthur Conan Doyle, 1922

Bu kitabın Azərbaycan dilinə tərcümə və yayım hüquqları Qanun Nəşriyyatına məxsusdur. Kitabın təkrar və hissə-hissə nəşri «Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında» Azərbaycan Respublikasının Qanununa ziddir.

MÜNDƏRİCAT

MAZARİNİ DAŞI.....	6
“ÜÇ XİZƏK” MALİKƏSİNDƏ BAŞ VERMİŞ HADİSƏ	31
SUSSEKSDƏKİ VAMPİR.....	55
ÜÇ HARRİDEB	79
TOR KÖRPÜSÜNÜN SİRRİ.....	104
İMƏKLƏYƏN ADAM	139
ŞİR YALI	169
ÜZÜNƏ VUAL ÖRTMÜŞ KİRAYƏNİŞİN	196
“QƏDİM ŞOSKOMB” MALİKƏSİNİN SİRRİ	211
TƏQAÜDƏ ÇIXMIŞ BOYASATAN.....	234

MAZARİNİ DAŞI

Yenidən Beyker-stritə gəlmək, ikinci mərtəbədə yerləşən bu səliqəsiz otaqda – neçə-neçə maraqlı macəranın çıxış nöqtəsində olmaq doktor Vatson üçün sevindirici hal idi. O, divardan asılmış cədvəl və sxemlərə, kimyəvi maddələrlə dolu rəflərə, divarın küncünə qoyulmuş skripka futlyarına, içərisində nə vaxtsa qalayan və tənbəki olan kömür vedrəsinə baxdı. Nəhayət, onun baxışları gənc, amma çox fərasətli və ağıllı qulluqçu Billinin gülümsəyən tərəvətli üzündə dayandı. O, böyük xəfiyyənin sirli həyatını əhatə edən kimsəsizlik və tənhalıq uçuşunun üzərindən, deyəsən, körpü sala bilmişdi.

– Burada hər şey əvvəlki kimidir. Siz özünüz də qətiyyən dəyişməmişiniz. Ümid edirəm ki, onun da haqqında bu sözləri demək olar.

Billi bir az təşvişlə yataq otağının örtülü qapısına boylandı.

– Deyəsən, o yatır, – dedi.

Gözəl yay günü idi; axşam saat yeddi ancaq olardı, amma Billinin sözləri Vatsonu təəccübləndirmədi, çünki o öz köhnə dostunun qeyri-adi həyat tərzinə çoxdan bələd idi.

– Səhv etmirəmsə, bu onu göstərir ki, Holms hansısa işi araşdırır, doğrudurmu?

– Elədir, ser. O özünü tamamilə bu işə həsr edib. Mən onun sağlamlığı üçün, hətta çox narahatam. O heç nə yemir və günbəgün arıqlayır. Üzünün rəngi də tamamilə solub. Missis Hadson ondan soruşub: “Mister Holms, nə vaxt şam edəcəksiniz?” O isə belə cavab verib: “Birisigün saat səkkizin yarısında”. Başı təhqiqata qarışdıqda onun nə hala düşdüyünü siz məndən daha yaxşı bilirsiniz.

– Bəli, Billi, bilirəm.

– O kiminsə izinə düşüb. Dünən o, iş yeri axtaran fəhlə kimi geyinmişdi. Bu gün isə özünü qoca qarıya oxşatmışdı. Hətta elə bənzəyirdi ki, onun fəndlərini bilməyimə baxmayaraq, bu dəfə onu qətiyyənlə tanıya bilmədim.

Billi gülərək divana söykənmiş çox köhnə çətiri göstərdi.

– Bu, qoca qarının əşyalarından biridir.

– Billi, bəs bu dəfə o hansı işi araşdırır?

Billi səsinə alçaltdı, söhbət sanki böyük dövlət sirrindən gedirdi.

Sizə deyərəm, ser. Amma sizdən başqa bunu heç kim bilməməlidir. Söhbət brilyant qaşlı tacdan gedir.

– Qiyməti yüz funt olan qiymətli daşın oğurlanmasını deyirsiniz?

– Bəli, ser. Onlar nəyin bahasına olursa-olsun, bu daşı axtarıb tapmalıdırlar. Baş nazir və Daxili İşlər naziri bizə gəlib, bax, bu divanda əyləşmişdilər. Mister Holms onları çox nəzakətlə qəbul etdi. Söz verdi ki, əlindən gələn köməyi edəcək. Sonra isə lord Kantlmir...

– Necə-necə?!

– Bəli, ser, bunun nə demək olduğunu siz bilirsiniz. O belə demək mümkünsə, çox zəhlətökən adamdır. Baş nazir və Daxili İşlər naziri isə çox səmimi və nəzakətli insanlar idi. Onlar haqqında pis fikir deyə bilmərəm. Amma lord çox dözülməz biridir. Mister Holmsun da ondan zəhləsi gedir. Məsələ bundadır ki, o, mister Holmsa inanmır və işin ona tapşırılmasının əleyhinədir. Mənə elə gəlir ki, əgər mister Holms bu işin öhdəsindən gələ bilməsə, lord hətta sevinəcək.

– Mister Holms bunu bilir?

– Elə bir hal olmayıb ki, mister Holmsun nədənsə xəbəri olmasın.

– Yaxşı, mən əminəm ki, o bu məsələni də həll edəcək və lord Kantlmir çox pərt olacaq. Bura baxın, Billi, o pərdəni pəncərəyə nə üçün asmısınız?

– Pərdəni üç gün bundan əvvəl mister Holms asıb. Bu sizi çox maraqlandıracaq, – deyə Billi yaxınlaşıb, pəncərəyə yaxın yerdən otağı iki hissəyə ayıran pərdəni kənara çəkdi. Doktor Vatson təəccübdən biixtiyar qışqırdı. Onun qarşısındakı kürsüdə köhnə dostuna bənzəyən bir müqəvva oturmuşdu. Heykələ Holmsun xalatı və başqa paltarları geydirilmişdi. Onun üzü pəncərəyə tərəf idi, sanki kitab oxuyurmuş kimi aşağı baxırdı.

Billi müqəvvanın başını gövdədən ayırıb əlində tutdu.

– Bunun canlı insana oxşaması üçün onu kürsüyə müxtəlif cür yerləşdiririk. Əgər pəncərədəki pərdələr olmasaydı, əlbəttə, mən ona toxunmağa cəsarət etməzdim. Pərdələr açıq qaldıqda, heykəl küçənin o biri tərəfindən görünür.

– Bir dəfə buna oxşar bir şey görmüşdüm.

– O vaxt mən hələ burada yaşamırdım, – Billi dedi.

O, pərdəni çəkib küçəyə baxdı.

– Bizi o evdən müşahidə edirlər. Odur, pəncərədə adam var, baxmaq istəyirsinizmi?

Vatson irəli addımladı, amma bu zaman yataq otağının qapısı açıldı və Holmsun arıq, uzun cüssəsi görünürdü; onun sifəti solmuş və arıqlamışdı, amma həmişəki kimi gümrəh görünürdü. O, bir tullanışla pəncərənin yanına gəlib pərdələri çəkdi.

– Bəsdir, Billi! – o dedi, – siz həyatınızı təhlükəyə atırsınız, amma məhz elə bu saat mənə çox lazımsınız. Watson, sizi köhnə mənzilinizdə görməyimə çox şadam. Siz ən çətin məqamda gəlmisiniz.

– Bunu hiss edirəm.

– Gedə bilərsiniz, Billi. Bilmirəm, bu oğlanla necə rəftar edim. Onu təhlükəyə atmağa haqqım varmı?

– Hansı təhlükə, Holms?

– Qəfil ölüm təhlükəsi. Bu axşam nəsə baş versə, qətiyyən təəccüblənmərəm.

– Axı nə baş verə bilər?

– Məsələn, məni öldürə bilərlər.

– Ola bilməz, Holms! Siz zarafat edirsiniz?!

– Hətta mənim kimi yumor hissinə malik olmayan bir adam bundan daha da yaxşı zarafat düşünə bilər. Amma hələlik həyatdan zövq ala bilərik, elə deyilmi? Spirtli içkilərin sizə zərəri yoxdur ki? Sifon və siqar əvvəlki yerindədir. Yəqin, mənim tənbəkim və qəlyanıma hələ nifrət etmirsiniz? Bu günlərdə onlar mənim üçün yeməyi əvəz edəcəklər.

– Axı yeməkdən nə üçün imtina edirsiniz?

– Çünki aclıq zehni qabiliyyəti gücləndirir. Vatson, əzizim, siz bir həkim kimi razılaşmalısınız ki, həzm zamanı beyin mədənin işləməsi üçün lazım olan qədr qan itirir. Mən bu saat təkcə beyindən ibarətam. Qalan şeylər buna yalnız əlavələrdir. Ona görə də hər şeydən əvvəl beynimlə hesablaşmalıyam.

– Axı siz hansısa təhlükədən danışırıdınız, Holms?

– Hə, elədir, hər halda öz yaddaşıınızı qatilin adı və ünvanı ilə yükləmək sizə mane olmaz. Sizə verəcəyim məlumatları Holmsun son salamı kimi Skotlend-Yarda çatdırı bilərsiniz. Onun adı Silviusdur: Knyaz Neqretto Silvius. Dediklərimi mütləq qeyd edin: Mursayd Qardens-136, Nord Uest. Yazdınız mı?

Vatsonun simasında gərginlik yarandı və onun səmimi üzü əsəbdən titrədi. Ona yaxşı məlum idi ki, dostu Holms heç bir təhlükə qarşısında geri çəkilən deyil və təhlükəni şışirtmək əvəzinə, əksinə, ona əhəmiyyət verməməyə meyllidir. Vatson boş yerə vaxt itirməyə alışmamışdı, buna görə də qətiyyətlə ayağa qalxdı.

– Mənim köməyimə arxayın ola bilərsiniz, Holms, yaxın günlərdə tamamilə sərbəstəm.